

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

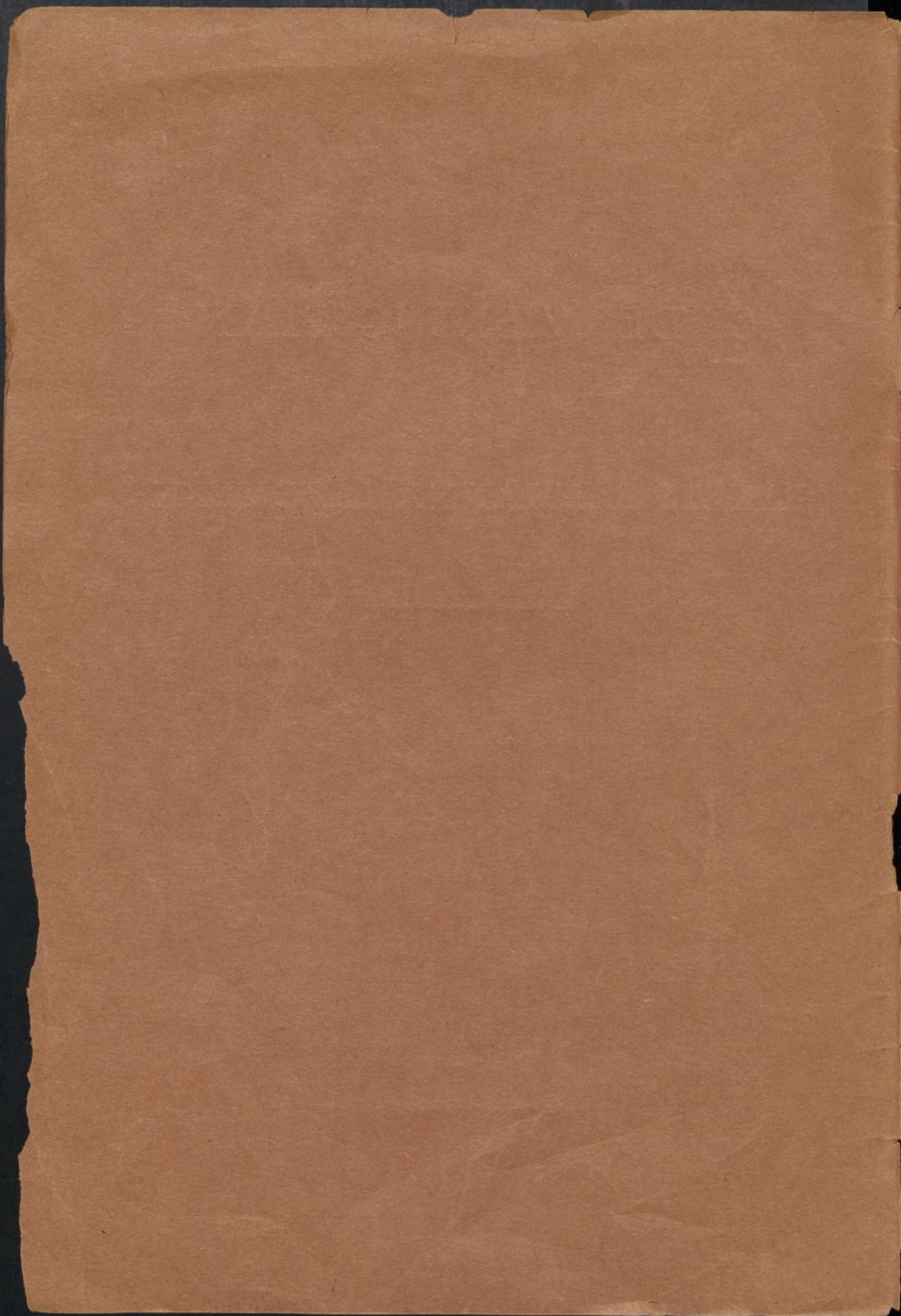


*Sten Rönne
Sv.
Allm. Lär.*

UNDERVISNINGSPLAN
FÖR
RIKETS ALLMÄNNA LÄROVERK

STOCKHOLM 1933
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
330908





Undervisningsplan
för
rikets allmänna läroverk.

Kristendomskunskap.

A. Realskolan.

1. Mål.

Undervisningen i kristendomskunskap i realskolan har till uppgift att, på grundval av vad som inhämtats i folkskolan och på ett sätt, som manar lärjungarna till allvarlig eftertanke i religiösa och etiska frågor, bibringa dem insikt i kristendomens historia och i dess tros- och livsåskådning samt i anslutning därtill någon kännedom om viktigare främmande religioner.

2. Kursfördelning.

a. Femårig realskola.

Klass 1 och 2 (2 timmar i vardera klassen). Berättelser och texter ur gamla testamentet, huvudsakligen ägnade att belysa de stora profeternas liv och verksamhet samt tiden efter den babyloniska fångenskapen. Sammanfattande framställning av Jesu liv och verksamhet i huvudsaklig anslutning till ett av de synoptiska evangelierna. Utförligare genomgång av Jesu tal och liknelser under särskilt beaktande av bergspredikan. Skildringar från kristendomens grundläggningstid i anslutning till läsning av lämpliga delar av apostlagärningarna samt valda stycken ur Pauli brev. Översikt av kyrkoåret och den svenska kyrkans gudstjänst.

Klass 3 (2 timmar). Tids- och livsbilder ur den kristna religionens och kyrkans historia under gamla tiden, medeltiden och nya tiden intill slutet av 1500-talet, med huvudvikten lagd på de stora reformatörernas liv och verksamhet.

Klass 4 (2 timmar). Tids- och livsbilder ur den kristna religionens och kyrkans historia från och med 1600-talet till vår tid, under särskilt beaktande av svenska förhållanden och den svenska kyrkans nuvarande tillstånd och organisation. Drag ur den kristna missionens historia och i samband därmed korta meddelanden om de viktigaste främmande religioner, med vilka kristendomen kommit i beröring.



Klass 5 (2 timmar). Huvuddragen av Israels historia under särskilt beaktande av profetismen och under hänsynstagande till de Israel omgivande folkens religioner. I anslutning till en fördjupad framställning av Jesu förkunnelse en översikt av den kristna tros- och livsåskådningen. Sammanfattande framställning av den bibliska litteraturen och dess historia.

b. *Fyraårig realskola.*

Klass 1 (2 timmar). Sammanfattande återblick på Jesu liv och verksamhet i huvudsaklig anslutning till ett av de synoptiska evangelierna. Skildringar från kristendomens grundläggningstid i anslutning till läsning av lämpliga delar av apostlagärningarna samt valda stycken ur Pauli brev. Översikt av kyrkoåret och den svenska kyrkans gudstjänst.

Klass 2 (2 timmar) = klass 3⁵.

Klass 3 (2 timmar) = klass 4⁵.

Klass 4 (2 timmar) = klass 5⁵.

B. *Gymnasiet.*

1. *Mål.*

Undervisningen i kristendomskunskap på gymnasiet har till uppgift att, på grundval av det i realskolan inhämtade och på ett sätt, som manar lärjungarna till allvarlig eftertanke i religiösa och etiska frågor, bibringa dem en fördjupad insikt i kristendomens historia och i dess tros- och livsåskådning samt i anslutning därtill en mera ingående kännedom om främmande religioner.

2. *Kursfördelning.*

a. *Fyraårigt gymnasium.*

Ring I (2 timmar). Huvuddragen av Israels historia under särskilt beaktande av profetismen; i samband därmed kännedom om främre österlandets och den klassiska forntidens religioner. Jesu liv och verksamhet mot historisk bakgrund. Närmare kännedom om den bibliska litteraturen och dess historia.

Ring II (2 timmar). Huvuddragen av den kristna religionens och kyrkans utvecklingsgång under gamla tiden och medeltiden i dess samband med den allmänna kulturella och sociala utvecklingen. I anslutning till den kyrko-historiska kursen en redogörelse för de främmande religioner, med vilka kyrkan under nämnda tid trädde i beröring, särskilt de hellenistiska frälsningsreligionerna, islam och germanfolkens religion.

Ring III (2 timmar). Den kristna religionens och kyrkans utvecklingsgång under nya tiden i dess samband med den allmänna kulturella och sociala utvecklingen. Vid behandlingen av den kristna missionen en framställning av primitiv religion samt av borte österlandets religioner.

Ring IV (1 timme). Den kristna tros- och livsåskådningen mot historisk bakgrund och i dess förhållande till det nutida kultur- och samhällslivet.

b. *Tredrigt gymnasium.*

Ring I (2 timmar) = ring II⁴.

Ring II (2 timmar) = ring III⁴.

Ring III (1 timme) = ring IV⁴.

c. *Lyceet.*

1. *Mål.*

Undervisningen i kristendomskunskap i lyceet har till uppgift att, på grundval av vad som inhämtats i folkskolan och på ett sätt, som manar lärjungarna till allvarlig eftertanke i religiösa och etiska frågor, bibringa dem en fördjupad insikt i kristendomens historia och i dess tros- och livsåskådning samt i anslutning därtill kännedom om främmande religioner.

2. *Kursfördelning.*

Krets 1 (2 timmar). Huvuddragen av Israels historia under hänsynstagande till de Israel omgivande folkens religioner. I anslutning därtill någon kännedom om den gammaltestamentliga litteraturen och dess historia. Översikt av kyrkoåret och den svenska kyrkans gudstjänst.

Krets 2 och 3 (1 timme i vardera kretsen). Jesu liv och verksamhet i samband med genomgång av ett av de synoptiska evangelierna. I anslutning här till någon kännedom om den nytestamentliga litteraturen och dess historia.

Krets 4 (2 timmar) = ring II⁴.

Krets 5 (2 timmar) = ring III⁴.

Krets 6 (2 timmar). Den kristna tros- och livsåskådningen mot historisk bakgrund och i dess förhållande till det nutida kultur- och samhällslivet samt, i den mån tiden det medger, en återblick på och sammanfattning av någon viktigare del av den till lyceet hörande kursen i kristendomskunskap.

Anm. I samtliga årsklasser skall såsom grundläggande och belysande moment förekomma läsning i bibel och psalmbok; i realskolan och de tre lägre lyceikretsarna må, i den utsträckning, som befinnes lämplig, dylik läsning förekomma jämväl såsom fristående moment. — I lämpligt samband med kursen i övrigt skall läsas Luthers lilla katekes samt, i den mån tiden och lärjungarnas utveckling det medger, jämväl andra viktiga kyrkohistoriska och religionshistoriska dokument. — Där så anses önskvärt, kan kursen i klass 1⁴ inledas med en kort återblick på det gammaltestamentliga lärostoff, som lärjungarna inhämtat före inträdet i läroverket.

Modersmålet.

1. Mål.

Undervisningen i modersmålet har till uppgift att, på grundval av vad som inhämtats i folkskolan, göra lärjungarna förtrogna med svenskt språk och svensk litteratur. Den skall sålunda odla deras språkkänsla och lära dem att uttrycka sig korrekt och klart i tal och skrift samt att vårdat och uttrycksfullt läsa såväl vers som prosa, och den skall göra dem bekanta med den svenska litteraturen och dess historia. Därjämte avser den att giva dem någon kännedom om de nordiska frändefolkens språk och litteratur samt om särskilt betydelsefulla utomnordiska litteraturverk.

2. Kursfördelning.

A. Realskolan.

a. Femårig realskola.

Klass 1 (6 timmar). Läsning dels i klassen, dels på egen hand av stycken med lättfattligt och värdefullt innehåll samt klart och enkelt språk. Muntlig redogörelse för egna erfarenheter och återgivande av berättelser och skildringar; framsägning av inlärd stycken i bunden och obunden form. Form- och satslära med tillämpningsövningar; rättskrivningsövningar. Uppsatsövningar på lärorummet under lärarens ledning.

Klass 2 (6 timmar). Läsning som i föregående klass. Fortsatta övningar i språkets muntliga behandling. Form- och satslära fortsatt, med tillämpningsövningar; rättskrivnings- och uppsatsövningar.

Klass 3 (5 timmar). Läsning av valda stycken ur 1800- och 1900-talens svenska litteratur. Fortsatta övningar i språkets muntliga behandling. Välläsningens allmänna grunder. Form- och satsläran avslutad, med tillämpningsövningar; rättskrivnings- och uppsatsövningar. Nio uppsatser.

Klass 4 (3 timmar). Läsning av svenska litteraturprov, även utförligare, huvudsakligen från 1800- och 1900-talen; i anslutning därtill erforderliga litteraturhistoriska upplysningar samt anvisningar för litteraturläsning på egen hand. Fortsatta övningar i språkets muntliga behandling. I samband med litteraturläsning och uppsatsgenomgång elementär behandling av frågor rörande språkbruk, språkriktighet och stilarter. Kort repetition av språkläran, med utvidgning på viktigare punkter. Nio uppsatser.

Klass 5 (3 timmar). Litteraturläsning som i föregående klass; valda stycken ur dansk och norsk litteratur; prov ur isländsk sago- och eddadiktning i översättning. Fortsatta övningar i språkets muntliga behandling, även i form av utförligare referat och diskussioner. Fortsatt behandling av frågor rörande språkbruk, språkriktighet och stilarter. Övningar i att uppsätta enkla skrivelser av praktisk art. Sju uppsatser, av vilka någon kan utbytas mot en översättning.

b. *Fyraårig realskola.*

Klass 1 (6 timmar). Läsning dels i klassen, dels på egen hand av stycken med lättfattligt och värdefullt innehåll samt klart och enkelt språk. Muntlig redogörelse för egna erfarenheter och återgivande av berättelser och skildringar; framsägning av inlärd stycken i bunden och obunden form. Form- och satslära med tillämpningsövningar; rättskrivningsövningar. Uppsatsövningar på lärorummet under lärarens ledning.

Klass 2 (5 timmar) = klass 3⁵.

Klass 3 (3 timmar) = klass 4⁵.

Klass 4 (3 timmar) = klass 5⁵.

B. *Gymnasiet.*

a. *Fyraårigt gymnasium.*

Ring I (2 timmar). Läsning: svensk litteratur, även utförligare verk, huvudsakligen från 1800- och 1900-talen, samt utländsk litteratur i översättning. Övningar i muntlig framställning: uppläsning, föredrag, diskussion. Språklära: i samband med litteraturläsning och uppsatsgenomgång behandling av betydelsefullare grammatiska frågor samt frågor rörande språkbruk, språkriktighet och stilarter. Nio uppsatser, av vilka någon kan utbytas mot en översättning.

Ring II (4 timmar). Läsning: isländska sagor och eddasånger i översättning; svensk litteratur fram till stormaktstidens slut samt litteraturhistoria i anslutning därtill; nyare svensk litteratur, dansk eller norsk eller annan utländsk litteratur, den sistnämnda i översättning. Muntlig framställning samt språklära som i föregående ring; därjämte språkhistoriska meddelanden till belysning av svenska språkets utveckling. Övningar i att uppsätta enklare skrivelser av praktisk art. Åtta uppsatser.

Ring III (5 timmar). Läsning: svensk litteratur fram till 1800-talets mitt samt litteraturhistoria i anslutning därtill; nyare svensk litteratur, dansk eller norsk eller annan utländsk litteratur, den sistnämnda i översättning. Muntlig framställning samt språklära som i föregående ringar. Åtta uppsatser.

Ring IV (4 timmar). Läsning: svensk litteratur fram till våra dagar samt litteraturhistoria i anslutning därtill; dansk eller norsk eller annan utländsk litteratur, den sistnämnda i översättning. Muntlig framställning som i föregående ringar. Språklära: sammanfattning av förut behandlade grammatiska och stilistiska frågor och i sammanhang därmed lämpliga kapitel ur vårt språks historia. Sex uppsatser.

b. *Treårigt gymnasium.*

Ring I (4 timmar). Läsning: svensk litteratur fram till stormaktstidens slut samt litteraturhistoria i anslutning därtill; nyare svensk litteratur, dansk eller norsk eller annan utländsk litteratur, den sistnämnda i översättning. Öv-

ningar i muntlig framställning: uppläsning, föredrag, diskussion. Språklära: i samband med litteraturläsning och uppsatsgenomgång behandling av betydelsefullare grammatiska frågor samt frågor rörande språkbruk, språkriktighet och stilarter; därjämte språkhistoriska meddelanden till belysning av svenska språkets utveckling. Åtta uppsatser.

Ring II (5 timmar). Läsning: svensk litteratur fram till tiden omkring 1830 samt litteraturhistoria i anslutning därtill; nyare svensk litteratur, dansk eller norsk eller annan utländsk litteratur, den sistnämnda i översättning. Muntlig framställning samt språklära som i föregående ring. Åtta uppsatser.

Ring III (4 timmar). Läsning: svensk litteratur fram till våra dagar samt litteraturhistoria i anslutning därtill; dansk eller norsk eller annan utländsk litteratur, den sistnämnda i översättning. Muntlig framställning som i föregående ringar. Språklära: sammanfattning av förut behandlade grammatiska och stilistiska frågor och i sammanhang därmed lämpliga kapitel ur vårt språks historia. Sex uppsatser.

C. Lyceet.

Krets 1 (6 timmar) = klass 1^a.

Krets 2 (5 timmar) = klass 2^a.

Krets 3 (3 timmar). Fortsatt läsning av valda stycken ur 1800- och 1900-talens litteratur; i anslutning därtill erforderliga litteraturhistoriska upplysningar samt anvisningar för litteraturläsning på egen hand; prov ur isländsk sago- och eddadiktning i översättning. Fortsatta övningar i språkets muntliga behandling. I samband med litteraturläsning och uppsatsgenomgång elementär behandling av frågor rörande språkbruk, språkriktighet och stilarter. Kort repetition av språkläran. Nio uppsatser, av vilka någon kan utbytas mot en översättning.

Krets 4 (4 timmar). Läsning: svensk litteratur fram till stormaktstidens slut samt litteraturhistoria i anslutning därtill; nyare svensk litteratur, dansk eller norsk eller annan utländsk litteratur, den sistnämnda i översättning. Övningar i muntlig framställning: uppläsning, föredrag, diskussion. Språklära: i samband med litteraturläsning och uppsatsgenomgång behandling av betydelsefullare grammatiska frågor samt frågor rörande språkbruk, språkriktighet och stilarter; därjämte språkhistoriska meddelanden till belysning av svenska språkets utveckling. Övningar i att uppsätta enklare skrivelser av praktisk art. Nio uppsatser.

Krets 5 (5 timmar) = ring II^s.

Krets 6 (4 timmar) = ring III^s.

Latin.

A. Latingymnasiet.

1. Mål.

Undervisningen i latin har till uppgift att bibringa lärjungarna förmåga att förstå och på värdad svenska återgiva lättare text ävensom att, i samband med läsning av valda stycken på prosa och vers, införa dem i den romerska litteraturen samt giva dem vidgad kännedom om den romerska kulturen överbud.

2. Kursfördelning.

a. *Fyraårigt latingymnasium.*

Ring I (6 timmar). Läsövningar efter elementarbok; läsning av lättare prosa i urval eller lämplig bearbetning (omkring 10 sidor). Det viktigaste av formläran; behövliga delar av syntaxen. Tillämpningsövningar.

Ring II (6 timmar). Läsning av latinsk prosa i urval eller lämplig bearbetning (omkring 30 sidor); omkring 200 vers poesi. Repetition av formläran; det väsentligaste av syntaxen med tillämpningsövningar. Fem skriftliga översättningar från latin till svenska.

Ring III (6 timmar). Läsning av latinsk prosa (omkring 35 sidor); omkring 500 vers poesi. Kursivläsning. Grammatikkunskapen vidgad och fördjupad. Antikviteter. Nio skriftliga översättningar från latin till svenska.

Ring IV (6 timmar). Läsning av latinsk prosa (omkring 35 sidor); omkring 600 vers poesi. Kursivläsning. Repetition av valda delar av grammatiken. Sju skriftliga översättningar från latin till svenska.

b. *Treårigt latingymnasium.*

Ring I (8 timmar). Läsövningar efter elementarbok; läsning av lättare prosa i urval eller lämplig bearbetning (omkring 25 sidor). Det viktigaste av formläran; behövliga delar av syntaxen. Tillämpningsövningar. Fem skriftliga översättningar från latin till svenska.

Ring II (7 timmar). Läsning av latinsk prosa med övergång efter hand till något svårare texter (omkring 40 sidor); omkring 600 vers poesi. Kursivläsning. Repetition av formläran; det väsentligaste av syntaxen med tillämpningsövningar. Antikviteter. Nio skriftliga översättningar från latin till svenska.

Ring III (7 timmar). Läsning av latinsk prosa (omkring 45 sidor); omkring 700 vers poesi. Kursivläsning. Repetition av valda delar av grammatiken. Sju skriftliga översättningar från latin till svenska.

B. Latinlyceet.

1. Mål.

Lika med latingymnasiet.

2. Kursfördelning.

Krets 2 (6 timmar). Läsövningar efter elementarbok. Det viktigaste av formläran; syntaktiska upplysningar i samband med textläsningen. Tillämpningsövningar.

Krets 3 (4 timmar). Läsning av lättare prosa i urval eller lämplig bearbetning (omkring 20 sidor); omkring 200 vers poesi. Formläran grundligare genomgången; behövlige delar av syntaxen. Tillämpningsövningar.

Krets 4 (4 timmar). Läsning av latinsk prosa (omkring 25 sidor); omkring 100 vers poesi. Det väsentligaste av syntaxen med tillämpningsövningar. Fem skriftliga översättningar från latin till svenska.

Krets 5 (6 timmar) = ring L III⁴.

Krets 6 (6 timmar) = ring L IV⁴.

Grekiska.

A. Latingymnasiet.

1. Mål.

Undervisningen i grekiska har till uppgift att införa lärjungarna i grekiska språkets elementer, göra dem något bekanta med lättare författare inom den grekiska litteraturen och giva dem någon inblick i den grekiska kulturen i övrigt.

2. Kurs.

a. Fyraårigt gymnasium.

Ring III (7 timmar) och *ring IV* (7 timmar). Läsövningar efter elementarbok; läsning av lättare prosa i urval eller lämplig bearbetning (omkring 60 sidor); 400—500 vers poesi. Kursivläsning. Formläran genomgången och repeterad; viktigare delar av syntaxen.

b. Treårigt gymnasium.

Ring II (7 timmar) och *ring III* (7 timmar) = ring III⁴ och IV⁴.

B. Latinlyceet.

1. Mål.

Lika med latingymnasiet.

2. Kurs.

Krets 5 (7 timmar) och *krets 6* (7 timmar) = ring L III⁴ och L IV⁴.

Tyska.

A. Realskolan.

1. Mål.

Undervisningen i tyska i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarna gott uttal, förmåga att läsa och förstå lättare text, en viss färdighet att uppfatta det talade språket och någon övning i språkets muntliga och skriftliga bruk.

2. Kursfördelning.

a. Femårig realskola.

Klass 1 (6 timmar). Uttals- och läsövningar. Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Formläran påbörjad. Tillämpningsövningar.

Klass 2 (6 timmar). Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Formläran fortsatt; syntax i anslutning till den lästa texten. Tillämpningsövningar.

Klass 3 (4 timmar). Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Formläran avslutad; syntax i anslutning till den lästa texten. Tillämpningsövningar. Fyra skriftliga arbeten.

Klass 4 (3 timmar). Läsning av valda författare, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Formläran repeterad; kort sammanfattning av syntaxen. Tillämpningsövningar. Nio skriftliga arbeten.

Klass 5 (4 timmar). Läsning av valda författare, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Grammatik huvudsakligen i anslutning till skrivningarna. Tillämpningsövningar. Åtta skriftliga arbeten.

b. Fyraårig realskola.

Klass 1 (7 timmar). Uttals- och läsövningar. Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Formläran påbörjad. Tillämpningsövningar.

Klass 2 (5 timmar). Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Formläran fortsatt; syntax i anslutning till den lästa texten. Tillämpningsövningar. Fyra skriftliga arbeten.

Klass 3 (4 timmar). Läsning av valda författare, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Formläran avslutad och repeterad; kort sammanfattning av syntaxen. Tillämpningsövningar. Nio skriftliga arbeten.

Klass 4 (4 timmar) = klass 5⁵.

B. Gymnasiet.

1. Mål.

Undervisningen i tyska på gymnasiet har till uppgift att, på grundval av det i realskolan inhämtade, vidare utveckla lärjungarnas förmåga att förstå tyskt tal- och skriftspråk och giva dem ökad färdighet i språkets muntliga och skriftliga bruk samt någon kännedom om tysk litteratur och kultur.

2. Kursfördelning.

a. Fyraårigt gymnasium.

Ring I (3 timmar). Läsning av tysk litteratur, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Syntaxen utförligare behandlad. Tillämpningsövningar. Åtta skriftliga arbeten.

Ring II (3 timmar). Läsning av tysk litteratur, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Syntaxen avslutad. Tillämpningsövningar. Nio skriftliga arbeten.

Ring III (2 timmar) och *ring IV* (2 timmar). Läsning av tysk litteratur, delvis kursivt, i litteratur- och kulturhistorisk belysning. Talövningar och referat på tyska. Grammatiska, stilistiska och språkhistoriska frågor i anslutning till läst text.

b. Treårigt gymnasium.

Ring I (3 timmar). Läsning av tysk litteratur, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Syntaxen utförligare behandlad och avslutad. Tillämpningsövningar. Nio skriftliga arbeten.

Ring II (2 timmar) och *ring III* (2 timmar) = ring III⁴ och ring IV⁴.

C. Lyceet.

1. Mål.

Undervisningen i tyska i lyceet har till uppgift att bibringa lärjungarna gott uttal, förmåga att förstå tyskt tal- och skriftspråk, en viss färdighet i språkets muntliga och skriftliga bruk samt någon kännedom om tysk litteratur och kultur.

2. Kursfördelning.

Krets 1 (7 timmar) = klass 1⁴.

Krets 2 (6 timmar). Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Formläran avslutad; syntax i anslutning till den lästa texten. Tillämpningsövningar. Sju skriftliga arbeten.

Krets 3 (3 timmar). Läsning av valda författare, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Formläran repeterad; syntaxen utförligare behandlad. Tillämpningsövningar. Nio skriftliga arbeten.

Krets 4 (3 timmar). Läsning av tysk litteratur, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Syntaxen avslutad. Tillämpningsövningar. Nio skriftliga arbeten.

Krets 5 (2 timmar) och *krets 6* (2 timmar) = ring III⁴ och ring IV⁴.

Engelska.

A. Realskolan.

1. Mål.

Undervisningen i engelska i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarna gott uttal, förmåga att läsa och förstå lättare text, en viss färdighet att uppfatta det talade språket och någon övning i språkets muntliga och skriftliga bruk.

2. Kursfördelning.

a. Femårig realskola.

Klass 3 (4 timmar). Uttals- och läsövningar. Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Formläran påbörjad. Tillämpningsövningar.

Klass 4 (4 timmar). Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Formläran avslutad och repeterad; syntax i anslutning till den lästa texten. Tillämpningsövningar. Under vårterminen några skriftliga arbeten, utförda under ämnets lärotimmar.

Klass 5 (5 timmar). Läsning av valda författare, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Kort sammanfattning av syntaxen; grammatik i övrigt i anslutning till skrivningarna. Tillämpningsövningar. Nio skriftliga arbeten.

b. Fyraårig realskola.

Klass 2 (4 timmar) = klass 3⁵.

Klass 3 (4 timmar) = klass 4⁵.

Klass 4 (5 timmar) = klass 5⁵.

B. Gymnasiet.

1. Mål.

Undervisningen i engelska på gymnasiet har till uppgift att, på grundval av det i realskolan inhämtade, vidare utveckla lärjungarnas förmåga att förstå engelskt tal- och skriftspråk och giva dem ökad färdighet i språkets muntliga och skriftliga bruk samt någon kännedom om engelsk litteratur och kultur.

2. Kursfördelning.

a. Fyraårigt latingymnasium.

Ring I (3 timmar). Läsning av engelsk litteratur, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Syntaxen utförligare behandlad. Tillämpningsövningar. Åtta skriftliga arbeten.

Ring II (3 timmar). Läsning av engelsk litteratur, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Syntaxen fortsatt och avslutad. Tillämpningsövningar. Sju skriftliga arbeten.

Ring III och IV (2 timmar i vardera ringen). Läsning av engelsk litteratur, delvis kursivt, i litteratur- och kulturhistorisk belysning. Talövningar och referat på engelska. Grammatiska, stilistiska och språkhistoriska frågor i anslutning till läst text.

b. *Fyraårigt realgymnasium.*

Ring I (3 timmar) = ring L I⁴.

Ring II (3 timmar) = ring L II⁴.

Ring III (3 timmar). Läsning av engelsk litteratur, delvis kursivt, i litteratur- och kulturhistorisk belysning. Talövningar och referat på engelska. Grammatiska, stilistiska och språkhistoriska frågor i anslutning till läst text; grammatik i övrigt i anslutning till skrivningarna. Åtta skriftliga arbeten.

Ring IV (4 timmar). Läsning av engelsk litteratur, talövningar och referat såsom i föregående ring. Översiktlig repetition av grammatiken. Sju skriftliga arbeten.

c. *Treårigt latin-gymnasium.*

Ring I (3 timmar). Läsning av engelsk litteratur, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Syntaxen utförligare behandlad. Tillämpningsövningar. Sju skriftliga arbeten.

Ring II och III (2 timmar i vardera ringen) = ringarna L III⁴ och L IV⁴.

d. *Treårigt realgymnasium.*

Ring I (3 timmar) = ring L I³.

Ring II (3 timmar) = ring R III⁴.

Ring III (4 timmar) = ring R IV⁴.

C. Lyceet.

1. M&L.

Undervisningen i engelska i lyceet har till uppgift att bibringa lärjungarna gott uttal, förmåga att förstå engelskt tal- och skriftspråk, en viss färdighet i språkets muntliga och skriftliga bruk samt någon kännedom om engelsk litteratur och kultur.

2. Kursfördelning.

a. *Latinlyceum.*

Krets 3 (7 timmar). Uttals- och läsövningar. Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Formläran genomgången; syntax i anslutning till den lästa texten. Tillämpningsövningar.

Krets 4 (4 timmar). Läsning av valda författare, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Formläran repeterad; viktigare delar av syntaxen. Tillämpningsövningar. Nio skriftliga arbeten.

Krets 5 (3 timmar). Läsning av engelsk litteratur, delvis kursivt, i litteratur- och kulturhistorisk belysning. Talövningar och referat på engelska. Syntaxen fortsatt och avslutad. Dessutom grammatiska, stilistiska och språk-historiska frågor i anslutning till läst text. Tillämpningsövningar.

Krets 6 (3 timmar) = ring L IV⁴.

b. *Reallyceum.*

Krets 2 (5 timmar). Uttals- och läsövningar. Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Det huvudsakliga av formläran. Tillämpningsövningar.

Krets 3 (3 timmar). Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Formläran avslutad och repeterad; syntax i anslutning till den lästa texten. Tillämpningsövningar. Fyra skriftliga arbeten.

Krets 4 (3 timmar). Läsning av valda författare, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Viktigare delar av syntaxen. Tillämpningsövningar. Fem skriftliga arbeten.

Krets 5 (3 timmar) = ring R III⁴.

Krets 6 (3 timmar) = ring R IV⁴.

Franska.

A. Realskolan.

1. Mål.

Undervisningen i franska i realskolan har till uppgift att hos lärjungarna grundlägga ett gott uttal samt bibringa dem någon förmåga att läsa och förstå lättare fransk text.

2. Kursfördelning.

a. Femårig realskola.

Klass 4 (4 timmar). Uttals- och läsövningar. Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Viktigare delar av formläran. Tillämpningsövningar.

Klass 5 (3 timmar). Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Formläran i huvudsak genomgången. Viktigare syntaktiska företeelser i anslutning till den lästa texten. Tillämpningsövningar.

b. Fyraårig realskola.

Klass 3 (4 timmar) = klass 4⁵.

Klass 4 (3 timmar) = klass 5⁵.

B. Latingymnasiet.

1. Mål.

Undervisningen i franska å latingymnasiet har till uppgift att, på grundval av det i realskolan inhämtade, vidare utveckla lärjungarnas förmåga att förstå franskt tal- och skriftspråk och giva dem en viss färdighet i språkets muntliga och skriftliga bruk samt någon kännedom om fransk litteratur och kultur.

2. Kursfördelning.

a. Fyraårigt gymnasium.

Ring I (3 timmar) = klass 5^s.

Ring II (4 timmar). Läsning av fransk litteratur. Hör- och talövningar. Formläran repeterad; viktigare delar av syntaxen i systematisk behandling. Tillämpningsövningar. Enklare skriftliga övningar, utförda under ämnets lärotimmar.

Ring III (4 timmar). Läsning av fransk litteratur, delvis kursivt, i litteratur- och kulturhistorisk belysning. Hör- och talövningar samt enklare referat. Syntaxens behandling fortsatt; dessutom grammatiska, stilistiska och språk-historiska frågor i anslutning till läst text. Åtta skriftliga arbeten.

Ring IV (5 timmar). Läsning av fransk litteratur, hör- och talövningar samt referat såsom i föregående ring. Översiktlig repetition av grammatiken. Stilistiska och språkhistoriska frågor. Sju skriftliga arbeten.

b. Treårigt gymnasium.

Ring I (3 timmar) = ring II^a.

Ring II (4 timmar) = ring III^a.

Ring III (5 timmar) = ring IV^a.

C. Realgymnasiet.

1. Mål.

Undervisningen i franska å realgymnasiet har till uppgift att, på grundval av det i realskolan inhämtade, vidare utveckla lärjungarnas förmåga att förstå franskt tal- och skriftspråk ävensom att giva dem övning i språkets muntliga och skriftliga bruk samt någon kännedom om fransk litteratur och kultur.

2. Kursfördelning.

a. Fyraårigt gymnasium.

Ring I (3 timmar) = ring L I^a.

Ring II (3 timmar). Läsning av fransk litteratur. Hör- och talövningar. Formläran repeterad; viktigare delar av syntaxen. Tillämpningsövningar.

Ring III (3 timmar) och *ring IV* (3 timmar). Läsning av fransk litteratur, delvis kursivt, i litteratur- och kulturhistorisk belysning. Hör- och talövningar samt enklare referat. Grammatiska, stilistiska och språkhistoriska frågor i anslutning till läst text.

b. *Treårigt gymnasium.*

Ring I (3 timmar) = ring R II⁴.

Ring II (3 timmar) och *ring III* (3 timmar) = ring R III⁴ och ring R IV⁴.

D. Latinlyceet.

1. Mål.

Undervisningen i franska å latinlyceet har till uppgift att bibringa lärjungarna ett gott uttal, förmåga att förstå franskt tal- och skriftspråk, en viss färdighet i språkets muntliga och skriftliga bruk samt någon kännedom om fransk litteratur och kultur.

2. Kursfördelning.

Krets 4 (5 timmar). Uttals- och läsövningar. Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Det huvudsakliga av formläran; viktigare syntaktiska företeelser i anslutning till den lästa texten. Tillämpningsövningar.

Krets 5 (6 timmar). Läsning av fransk litteratur, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Formläran utförligare genomgången; huvuddragen av syntaxen. Tillämpningsövningar. Åtta skriftliga arbeten.

Krets 6 (5 timmar). Läsning av fransk litteratur, delvis kursivt, i litteratur- och kulturhistorisk belysning. Hör- och talövningar samt referat. Översiktlig repetition av grammatiken. Stilistiska och språkhistoriska frågor. Sju skriftliga arbeten.

E. Reallyceet.

1. Mål.

Undervisningen i franska å reallyceet har till uppgift att bibringa lärjungarna ett gott uttal, förmåga att förstå franskt tal- och skriftspråk, ävensom att giva dem övning i språkets muntliga och skriftliga bruk samt någon kännedom om fransk litteratur och kultur.

2. Kursfördelning.

Krets 3 (4 timmar). Uttals- och läsövningar. Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Det viktigaste av formläran; syntax i anslutning till den lästa texten. Tillämpningsövningar.

Krets 4 (4 timmar). Läsning av lättare text. Hör- och talövningar. Formläran i huvudsak genomgången och repeterad; viktigare delar av syntaxen. Tillämpningsövningar.

Krets 5 (3 timmar). Läsning av fransk litteratur, delvis kursivt. Hör- och talövningar. Syntaxen utförligare behandlad. Tillämpningsövningar.

Krets 6 (3 timmar) = ring R IV⁴.

Historia med samhällslära.

A. Realskolan.

1. Mål.

Undervisningen i historia med samhällslära i realskolan har till uppgift att, på grundval av vad som inhämtats i folkskolan, bibringa lärjungarna en mera sammanhängande kännedom om vårt folks historia, företrädesvis under nya tiden, och lära dem känna viktigare personligheter och tidsföreteelser i den allmänna historien, allt under beaktande av vad som är av större betydelse för förstående av vår egen tids kultur och samhällsliv, ävensom att på grundval av denna undervisning meddela dem en elementär kännedom om det nutida samhällets byggnad och verksamhet samt om medborgarnas skyldigheter och rättigheter.

2. Kursfördelning.

a. Femårig realskola.

Klass 1 (3 timmar). Allmän historia: berättelser och bilder ur Österlandets, Greklandens och Roms mytologi, saga och historia samt ur den äldre medeltidens historia (till omkring 800).

Klass 2 (4 timmar.) Allmän historia: från omkring 800 till omkring 1660. Svensk historia: kort återblick på tiden intill Engelbrekts uppträdande; återstoden av medeltiden samt nya tiden till omkring 1660 i mera sammanhängande framställning.

Klass 3 (3 timmar). Allmän och svensk historia: från omkring 1660 till 1815.

Klass 4 (3 timmar). Allmän och svensk historia: från 1815 till nuvarande tid.

Klass 5 (2 timmar). Allmän och svensk historia: repetition av valda partier av nya tiden, med särskilt beaktande av den inre utvecklingen. Samhällslära: elementär kännedom om samhällets ekonomiska och sociala byggnad samt viktigare sociala rörelser; grunddragen av Sveriges statsförfattning, förvaltning och rättsväsen.

b. *Fyraårig realskola.*

Klass 1 (4 timmar). Allmän historia: berättelser och bilder ur Österlandets, Greklands och Roms mytologi, saga och historia samt ur medeltidens historia. Svensk historia: kort återblick på forntidens och medeltidens historia.

Klass 2 (3 timmar). Allmän och svensk historia: från nya tidens början till omkring 1790.

Klass 3 (3 timmar). Allmän och svensk historia: från omkring 1790 till nuvarande tid.

Klass 4 (2 timmar) = klass 5⁵.

B. *Gymnasiet.*

1. *Mål.*

Undervisningen i historia med samhällslära å gymnasiet har till uppgift att, på grundval av vad som inhämtats på de föregående skolstadierna, vidga och fördjupa lärjungarnas insikter i svensk och allmän historia, med särskilt beaktande av vad som är av större betydelse för förstående av vår egen tids kultur och samhällsliv, samt därvid söka giva dem en föreställning om historiskt betraktelsesätt, ävensom att på grundval av denna undervisning meddela dem vidgad kännedom om det nutida samhällets byggnad och verksamhet och för dem klargöra innebörden av vår tids viktigaste sociala och ekonomiska problem.

2. *Kursfördelning.*

a. *Fyraårigt gymnasium.*

Ring I (2 timmar). Allmän historia: forntiden, med betoning av utvecklingen och sammanhanget.

Ring II (4 timmar). Allmän historia: medeltiden och nya tiden till omkring 1660; svensk historia: forntiden, medeltiden och nya tiden till omkring 1660; allt såsom i föregående ring.

Ring III (3 timmar). Allmän och svensk historia: från omkring 1660 till omkring 1850 såsom i föregående ring.

Ring IV (4 timmar). Allmän och svensk historia: från omkring 1850 till nuvarande tid såsom i föregående ring. Repetition av viktigare partier av den allmänna och svenska historien under nya tiden. Samhällslära: det nutida samhällets sociala byggnad; social lagstiftning; viktigare sociala rörelser och organisationsformer; Sveriges statsförfattning, förvaltning och rättsväsen; några av det ekonomiska livets viktigaste företeelser.

b. *Treårigt latin-gymnasium.*

Ring I (4 timmar). Allmän och svensk historia: forntiden, medeltiden och nya tiden till omkring 1610, med betoning av utvecklingen och sammanhanget.

Ring II (3 timmar). Allmän och svensk historia: från omkring 1610 till 1815 såsom i föregående ring.

Ring III (4 timmar). Allmän och svensk historia: från 1815 till nuvarande tid såsom i föregående ring. Repetition av viktigare partier av den allmänna och svenska historien under nya tiden. Samhällslära: det nutida samhällets sociala byggnad; social lagstiftning; viktigare sociala rörelser och organisationsformer; Sveriges statsförfattning, förvaltning och rättsväsen; några av det ekonomiska livets viktigaste företeelser.

c. *Tredårigt realgymnasium.*

Ring I (3 timmar). Allmän och svensk historia: forntiden och medeltiden, med betonande av utvecklingen och sammanhanget.

Ring II (4 timmar). Allmän och svensk historia: från nya tidens början till 1815 såsom i föregående ring.

Ring III (4 timmar) = L III³.

C. Lyceet.

1. Mål.

Undervisningen i historia med samhällslära å lyceet har till uppgift att, på grundval av vad som inhämtats i folkskolan, vidga och fördjupa lärjungarnas insikter i svensk och allmän historia, med särskilt beaktande av vad som är av större betydelse för förstående av vår egen tids kultur och samhällsliv, samt därvid söka giva dem en föreställning om historiskt betraktelsesätt, ävensom att på grundval av denna undervisning meddela dem kännedom om det nutida samhällets byggnad och verksamhet och för dem klargöra innebörden av vår tids viktigaste sociala och ekonomiska problem.

2. Kursfördelning.

Krets 1 (4 timmar) = klass 1⁴.

Krets 2 (3 timmar) = klass 2⁴.

Krets 3 (2 timmar) = klass 3⁴.

Krets 4 (3 timmar) = ring R I³.

Krets 5 (3 timmar) = ring R II³.

Krets 6 (4 timmar) = ring R III³.

Anm. I varje årsklass behandlas i sammanhang med Sveriges historia lämpliga delar av de skandinaviska grannländernas historia.

Geografi.

A. Realskolan.

1. Mål.

Undervisningen i geografi i realskolan har till uppgift att, på grundval av vad som inhämtats i folkskolan, meddela kunskap om fäderneslandets och det

övriga Europas samt de främmande världsdelarnas geografi, i syfte att giva lärjungarna en samlad och i möjligaste mån åskådlig bild av jordytan, dess natur, befolknings- och näringsförhållanden.

2. Kursfördelning.

a. Femårig realskola.

Klass 1 (2 timmar). Jordens form och rörelse; världsdelar och världshav. Globen och dess avbildning genom kartan. Gradnätet. Europa utom Sverige (påbörjad kurs).

Klass 2 (2 timmar). Europa utom Sverige (avslutad kurs jämte sammanfattande översikt).

Klass 3 (2 timmar). De främmande världsdelarna (påbörjad kurs).

Klass 4 (2 timmar). De främmande världsdelarna (avslutad kurs). Oceanerna.

Klass 5 (2 timmar). Grunddragen av den allmänna geografin med särskild hänsyn till Sverige. Översikt av Sveriges geografi med huvudvikten lagd på naturtillgångar, befolkningsförhållanden och näringsliv. Något om kartprojektioner och olika slag av kartor. Exkursioner.

b. Fyraårig realskola.

Klass 1 (2 timmar). Europa utom Sverige.

Klasserna 2—4 (2 timmar i varje klass) = klasserna 3⁵—5⁵.

B. Gymnasiet.

1. Mål.

Undervisningen i geografi å gymnasiet har till uppgift att, på grundval av det i realskolan inhämtade och under utvecklande av lärjungarnas förmåga att uppfatta sambandet mellan natur och kultur, meddela en vidgad och fördjupad kunskap om de stora natur- och kulturområdena på jorden och om de viktigare kulturländerna med huvudvikten lagd på naturtillgångar och näringsliv, särskilt inom vårt eget land.

2. Kursfördelning.

a. Fyraårigt gymnasium.

Ring I (2 timmar) = klass 5⁵.

Ring II (1,5 timme). Sveriges grannländer och de viktigaste kulturländerna.

Ring III (2 timmar). En översiktlig framställning av Europa som helhet betraktat: de naturliga grundvalarna för dess kulturgeografi; Europas näringsgeografi, befolkning, bebyggelse och politiska geografi. Östasien och representativa stater i Sydamerika efter samma synpunkter.

Ring IV (2 timmar). Jordens näringsgeografiska områden. Världsproduktion och världssamfärdsel. Befolkning och bebyggelse. Kort översikt av jordens statsområden (med kolonier). Sveriges ekonomiska geografi, särskilt i samband med den övriga världen.

b. *Treårigt gymnasium.*

Ring I (1,5 timme) = ring II⁴.

Ring II (2 timmar) = ring III⁴.

Ring III (2 timmar) = ring IV⁴.

C. Lyceet.

1. Mål.

Undervisningen i geografi å lyceet har till uppgift att, på grundval av vad som inhämtats i folkskolan, meddela kunskap om fäderneslandets och det övriga Europas samt de främmande världsdelarnas geografi ävensom att därutöver, under utvecklande av lärjungarnas förmåga att uppfatta sambandet mellan natur och kultur, giva dem en vidgad och fördjupad kännedom om de stora natur- och kulturområdena på jorden och om de viktigare kulturländerna med huvudvikten lagd på naturtillgångar och näringsliv, särskilt inom vårt eget land.

2. Kursfördelning.

Latin- och reallyceum.

Krets 1 (2 timmar) = klass 1⁴.

Krets 2 (2 timmar) = klass 2⁴.

Krets 3 (1,5 timme) = klass 3⁴.

Krets 4 (2 timmar) = klass 4⁴.

Krets 5 (2 timmar) = ring III⁴.

Krets 6 (2 timmar) = ring IV⁴.

Anm. Där så medhinnas och ämneskonferensen anser det lämpligt, må i realskolans avslutningsklass respektive det fyraåriga gymnasiet första ring utöver den föreskrivna kursen behandlas jämväl några av de viktigaste kulturländerna. I så fall minskas kursen i ring II⁴ respektive I³ med motsvarande kursmoment.

Filosofi.

A. Gymnasiet.

1. Mål.

Undervisningen i filosofi har till uppgift att giva lärjungarna en efter deras ålder och utveckling lämpad orientering över själslivets företeelser, göra dem

bekanta med de viktigaste lagarna för ett formellt riktigt tänkande, med tillämpning på vetenskapliga forskningsmetoder, samt meddela dem någon kännedom om filosofiska tankeriktningar i olika tider.

2. Kurs.

*Ring III*⁴ och *II*³ (2 timmar i vardera ringen) samt *ring IV*⁴ och *III*³ (2 timmar i vardera ringen). Psykologi. Logik. Översikt över filosofiens historia.

B. Lyceet.

1. Mål.

Lika med gymnasiet.

2. Kurs.

Krets 5 och *6* (2 timmar i vardera kretsen) = gymnasiets två högsta ringar.

Matematik.

A. Realskolan.

1. Mål.

Undervisningen i matematik i realskolan har till uppgift att, på grundval av vad som inhämtats i folkskolan, bibringa lärjungarna insikt och färdighet i räkning, särskilt med tillämpning på uppgifter ur det praktiska livet, samt att göra dem förtrogna med geometriens elementära begrepp och metoder.

2. Kursfördelning.

a. Femårig realskola.

Klass 1 (4 timmar). Läran om bråk; tillämpningsuppgifter även på heltalsläran.

Klass 2 (5 timmar, varav 1 timme laborationer under vårterminen). Läran om bråk avslutad och repeterad; tillämpningsuppgifter; lättare uppgifter tillhörande procent- och ränteräkning; enkla sifferekvationer av första graden med en obekant jämte tillämpningar på lättare aritmetiska uppgifter. Praktiska mättnings- och konstruktionsuppgifter. — Laborationer: instrument och metoder för längd-, volym- och viktbestämning och i samband härmed bestämning av specifika vikter för fasta och flytande kroppar.

Klass 3 (4 timmar). Sifferekvationer av första graden med en obekant jämte tillämpningar på aritmetiska uppgifter; enkla algebraiska reduktioner. Kon-

struktioner och viktigare satser rörande räta linjer, vinklar, trianglar och parallelogrammer; några viktigare satser rörande cirkeln; lätta geometriska övningsuppgifter.

Klass 4 (3 timmar). Ekvationer av första graden med en obekant; aritmetiska uppgifter, huvudsakligen hämtade ur det praktiska livet och delvis valda så, att de lämpa sig för ekvationsbehandling. Återstående viktigare satser rörande cirkeln samt viktigare satser rörande trianglars och parallelogrammers ytor; lätta geometriska övningsuppgifter och planimetriska beräkningsuppgifter. Uppritning av enkla diagram.

Klass 5 (4 timmar). Aritmetiska uppgifter, valda med mera direkt hänsyn till det praktiska livets, särskilt affärlivets, fordringar; lättare ekvations-system av första graden med två obekanta jämte tillämpningar; begreppet kvadratrot; planimetriska och rymdgeometriska beräkningsuppgifter. Det viktigaste om likformig avbildning. Fem skriftliga arbeten.

Anm. 1. Huvudräkning övas i lämplig utsträckning i alla klasser.

Anm. 2. Vid undervisningen i geometri medtagas endast sådana satser och uppgifter, som äro behöfliga för fortsatt geometristudium. Satser, som icke kunna förbigås men äro mindre lämpade för klar bevisföring, inläras genom åskådning.

b. Fyraårig realskola.

Klass 1 (5 timmar, varav 1 timme laborationer under vårterminen). Folkskolans kurs i aritmetik, särskilt bråkläran, fördjupad och utvidgad; tillämpningsuppgifter; enkla sifferekvationer av första graden med en obekant jämte tillämpningar på lättare aritmetiska uppgifter. Praktiska mättnings- och konstruktionsuppgifter i anslutning till folkskolans geometrikurs. — Laborationer: instrument och metoder för längd-, volym- och viktbestämning och i samband härmed bestämning av specifika vikter för fasta och flytande kroppar.

Klass 2 (4 timmar) = klass 3⁵.

Klass 3 (3 timmar) = klass 4⁵.

Klass 4 (4 timmar) = klass 5⁵.

Anm. 1 och 2, se femårig realskola.

B. Gymnasiet.

a. Fyraårigt latingymnasium.

1. M&L.

Undervisningen i matematik å latingymnasiet har till uppgift att, på grundval av det i realskolan inhämtade, vidga och fördjupa lärjungarnas matematiska kunskaper.

2. Kursfördelning.

Ring I (3 timmar). Ekvationer av första graden med en och flera obekanta jämte enkla tillämpningar; begreppet kvadratrot; planimetriska och rymd-

geometriska beräkningsuppgifter. Teorem och konstruktioner rörande transversaler och trianglars likformighet.

Ring III (4 timmar). Algebraiska reduktioner till den omfattning, som är behöfvlig för latingymnasiets matematikkurs; ekvationer av andra graden huvudsakligen med en obekant jämte tillämpningar, särskilt på planimetriska uppgifter. Användning av rätvinkliga koordinater för studium av enkla funktioner av första och andra graden. Likformighetsläran utvidgad och avslutad. Sju skriftliga arbeten.

Ring IV (3 timmar). Enkla trigonometriska beräkningar rörande plana figurer. Geometriska serier och lättare uppgifter rörande sammansatt ränta. Repetition av viktigare delar av föregående årskurser. Fem skriftliga arbeten.

b. Fyraårigt realgymnasium.

1. Mål.

Undervisningen i matematik å realgymnasiet har till uppgift att, på grundval av det i realskolan inhämtade, bibringa lärjungarna matematisk insikt och färdighet i en omfattning motsvarande realgymnasiets allmänna bildningsmål samt därvid göra dem förtrogna med matematiskt tänkande.

2. Kursfördelning.

Ring I (5 timmar). Bokstavsräkning; kvadratrotter samt begreppet irrationellt tal; ekvationer av första graden med en eller flera obekanta samt av andra graden med en obekant jämte tillämpningar, särskilt på planimetrien. Användning av rätvinkliga koordinater för studium av enkla funktioner. Teorem och konstruktioner rörande transversaler och trianglars likformighet. Nio skriftliga arbeten.

Ring II (4 timmar). Första ringens kurs i ekvationslära utvidgad med enkla numeriska rotekvationer och med enkla ekvationer och ekvationssystem av högre grad samt ytterligare tillämpad, särskilt på planimetriska uppgifter; kortfattad genomgång av rotter och potenser. Användning av rätvinkliga koordinater som i föregående ring. Likformighetsläran utvidgad och avslutad. Åtta skriftliga arbeten.

Ring III (5 timmar). Logaritmer med huvudvikten lagd på deras användning för numerisk räkning. Plan trigonometri. Begreppet derivata med tillämpning på rationella funktioner och deras kurvor. Kortfattad analytisk-geometrisk behandling av räta linjen. Åtta skriftliga arbeten.

Ring IV (6 timmar). Geometriska serier och uppgifter rörande sammansatt ränta. Rymdgeometri. Sammanfattande repetition av viktigare delar av föregående årskurser. Sex skriftliga arbeten.

c. Treårigt latingymnasium.

1. Mål.

Lika med det fyraåriga latingymnasiet.

2. Kursfördelning.

Ring II (4 timmar) = ring L III⁴.

Ring III (3 timmar) = ring L IV⁴.

d. Treårigt realgymnasium.

1. Mål.

Lika med det fyraåriga realgymnasiet.

2. Kursfördelning.

Ring I (6 timmar). Bokstavsräkning; kvadratrötter samt begreppet irrationellt tal; ekvationer av andra graden med en obekant samt enkla ekvationer och ekvationssystem av högre grad jämte tillämpningar, särskilt på planimetrien; enkla numeriska rotekvationer. Användning av rätvinkliga koordinater för studium av enkla funktioner. Likformighetsläran utvidgad och avslutad. Åtta skriftliga arbeten.

Ring II (6 timmar). Kortfattad genomgång av rötter och potenser. Logaritmer med huvudvikten lagd på deras användning för numerisk räkning. Plan trigonometri. Begreppet derivata med tillämpning på rationella funktioner och deras kurvor. Kortfattad analytisk-geometrisk behandling av räta linjen. Åtta skriftliga arbeten.

Ring III (6 timmar) = ring R IV⁴.

C. Lyceet.

a. Latinlyceum.

1. Mål.

Undervisningen i matematik å latinlyceet har till uppgift dels att, på grundval av vad som inhämtats i folkskolan, bibringa lärjungarna den insikt och färdighet, som realskolan avser att meddela, dels att därutöver vidga och fördjupa deras matematiska kunskaper.

2. Kursfördelning.

Krets 1 (4 timmar). Folkskolans kurs i aritmetik, särskilt bråklära, fördjupad och utvidgad; tillämpningsuppgifter; enkla sifferekvationer av första graden med en obekant. Praktiska mättnings- och konstruktionsuppgifter i anslutning till folkskolans geometrikurs. Konstruktioner och viktigare satser rörande räta linjer, vinklar och trianglar; lätta geometriska övningsuppgifter.

Krets 2 (3 timmar). Sifferekvationer av första graden med en obekant jämte tillämpningar på aritmetiska uppgifter; enkla algebraiska reduktioner. Den geometriska kursen i föregående krets fortsatt och utvidgad med konstruktioner och viktigare satser rörande parallelogrammer och cirklar; lätta geometriska övningsuppgifter.

Krets 3 (2 timmar). Aritmetiska uppgifter, huvudsakligen hämtade ur det praktiska livet och delvis valda så, att de lämpa sig för ekvationsbehandling. Satser om trianglars och parallelogrammers ytor. Uppritning av enkla diagram.

Krets 4 (3 timmar) = ring L I⁴.

Krets 5 (4 timmar) = ring L III⁴.

Krets 6 (3 timmar) = ring L IV⁴.

Anm. Vid undervisningen i geometri medtagas endast sådana satser och uppgifter, som äro behöfliga för fortsatt geometristudium. Satser, som icke kunna förbigås men äro mindre lämpade för klar bevisföring, inläras genom åskådning.

b. Reallyceum.

1. Mål.

Undervisningen i matematik å reallyceet har till uppgift att, på grundval av vad som inhämtats i folkskolan, bibringa lärjungarna matematisk insikt och färdighet till en omfattning motsvarande realgymnasiets allmänna bildningsmål samt därvid göra dem förtrogna med matematiskt tänkande.

2. Kursfördelning.

Krets 1 (4 timmar) = krets L 1.

Krets 2 (4 timmar). Sifferekvationer av första graden med en obekant; aritmetiska uppgifter, huvudsakligen hämtade ur det praktiska livet och delvis valda så, att de lämpa sig för ekvationsbehandling; enkla algebraiska reduktioner. Den geometriska kursen i föregående krets fortsatt och utvidgad med konstruktioner och viktigare satser rörande parallelogrammer och cirklar, lätta geometriska övningssatser och planimetriska beräkningsuppgifter.

Krets 3 (5 timmar). Bokstavräkning; kvadratrötter samt begreppet irrationellt tal; ekvationer av första graden med en eller flera obekanta jämte enkla tillämpningar. Viktigare satser om trianglars och parallelogrammers ytor, läran om cirkeln avslutad; teorem och konstruktioner rörande transversaler och trianglars likformighet. Uppritning av enkla diagram. Användning av rätvinkliga koordinater för studium av enkla funktioner. Åtta skriftliga arbeten.

Krets 4 (5 timmar). Ekvationer av andra graden med en obekant samt enkla ekvationer och ekvationssystem av högre grad jämte tillämpningar, särskilt på planimetrien; enkla numeriska rotekvationer; användning av rätvinkliga koordinater som i föregående krets. Likformighetsläran utvidgad och avslutad. Åtta skriftliga arbeten.

Krets 5 (6 timmar) = ring R II³.

Krets 6 (6 timmar) = ring R III³.

Biologi med hälsolära.

A. Realskolan.

1. Mål.

Undervisningen i biologi med hälsolära i realskolan har till uppgift att, på grundval av vad som inhämtas i folkskolan, bibringa lärjungarna en så vitt möjligt på egna iakttagelser grundad kunskap om de levande varelsernas viktigare former, om människans och övriga levande varelsers byggnad och livsyttningar samt om de olika organismernas samliv och beroende av varandra, ävensom att lämna vägledning för ett sunt levnadssätt.

2. Kursfördelning.

a. Femårig realskola.

Klass 1 (2 timmar). Däggdjurens byggnad och viktigare former. Undersökning av levande växter och i samband därmed något om växternas yttre organ; undervisning om växters insamling och preparering. Exkursioner med växtinsamling.

Klass 2 (2 timmar). Fåglarnas, kräldjurens, groddjurens och fiskarnas byggnad och viktigare former. Kortfattad översikt av de högre växternas yttre organ i samband med växtundersökning och växtbestämning. Exkursioner med växtinsamling.

Klass 3 (2 timmar). De ryggradslösa djurens byggnad och viktigare former; valda grupper inom djurriket, vilka med hänsyn till levnadsförhållanden eller betydelse för människan äro av särskilt intresse. Några av växtrikets viktigaste familjer (påbörjad kurs); fortsatt växtundersökning och växtbestämning. Exkursioner med växtinsamling.

Klass 4 (2 timmar). Kort sammanfattande översikt av djurriket. Några av växtrikets viktigaste familjer (avslutad kurs); gagnväxter; typer för kryptogamernas huvudgrupper; våra viktigaste svenska växtsamhällen på grundval av växtinsamling och exkursioner. Sveriges växt- och djurgeografi i översiktlig framställning och i samband därmed växt- och djurvärldens invandringshistoria.

Klass 5 (2,5 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka). Cellen och dess viktigaste livsföreteelser; människokroppens byggnad och förrättningar; i anslutning härtill hälsolära, även innefattande mikroorganismerna, de rusgivande ämnena, särskilt de alkoholhaltiga dryckerna, samt tobaken och kaffet, deras natur och verkningar. Kort framställning av växternas livsföreteelser.

b. Fyraårig realskola.

Klass 1 (2 timmar). Däggdjurens, fåglarnas och kräldjurens byggnad och viktigare former. Kortfattad översikt av de högre växternas yttre organ i samband med växtundersökning och växtbestämning efter flora; undervisning om växters insamling och preparering. Exkursioner med växtinsamling.

Klass 2 (2 timmar). Groddjurens, fiskarnas och de ryggradslösa djurens byggnad och viktigare former; valda grupper inom djurriket, vilka med hänsyn till levnadsförhållanden eller betydelse för människan äro av särskilt intresse. Fortsatt växtundersökning och växtbestämning. Exkursioner med växtinsamling.

Klass 3 (2 timmar). Några av växtrikets viktigaste familjer; gagnväxter; typer för kryptogamernas huvudgrupper; våra viktigaste svenska växtsamhällen på grundval av växtinsamling och exkursioner. Sveriges växt- och djurgeografi i översiktlig framställning och i samband därmed växt- och djurvärldens invandringshistoria.

Klass 4 (2,5 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka) = *klass 5*.

B. Gymnasiet.

1. Mål.

Undervisningen i biologi med hälsolära å gymnasiet avser att, på grundvalen av det i realskolan inhämtade, bibringa lärjungarna en i möjligaste mån på egna iakttagelser grundad kunskap om de levande varelsernas organisation och livsytringar, med särskilt beaktande av sådana kunskapselement, som äro ägnade att giva inblick i utvecklingsläran och ärftlighetsläran eller som för människan äro av större praktisk betydelse, ävensom att lämna vägledning för ett sunt levnadssätt.

2. Kursfördelning.

a. Fyraårigt gymnasium.

Ring I (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka). Cellen och dess viktigaste livsföreteelser; människokroppens byggnad och förrättningar; i anslutning härtill hälsolära, även innefattande mikroorganismerna, de rusgivande ämnena, särskilt de alkoholhaltiga dryckerna, samt tobaken och kaffet, deras natur och verkningar.

Ring III (3 timmar, varav 1 timme laborationer). Huvuddragen av djurens, förnämligast ryggradsdjurens, jämförande anatomi; i anslutning härtill de viktigaste organsystemens embryonala utveckling. De viktigaste kryptogama typerna.

Ring IV (2 timmar, varav 1 timme laborationer under höstterminen). Något kapitel ur människans fysiologi, exempelvis ämnesomsättningen eller nerv- och sinnesfysiologien, i utförligare framställning. Kort framställning av utvecklingsläran; huvuddragen av ärftlighetsläran. Repetition av viktigare delar av de två högsta ringarnas kurser.

b. Treårigt gymnasium.

Ring II (3 timmar, varav 1 timme laborationer) = *ring III*⁴.

Ring III (2 timmar, varav 1 timme laborationer under höstterminen) = *ring IV*⁴.

C. Lyceet.

1. Mål.

Undervisningen i biologi med hälsolära å lyceet har till uppgift att, på grundval av vad som inhämtats i folkskolan, bibringa lärjungarna en i möjligaste mån på egna iakttagelser grundad kunskap om de levande varelsernas viktigare former, deras organisation och livsyttningar, med särskilt beaktande av sådana kunskapselement, som äro ägnade att giva inblick i utvecklingsläran och ärftlighetsläran eller som för människan äro av större praktisk betydelse, ävensom att lämna vägledning för ett sunt levnadssätt.

2. Kursfördelning.

Krets 1 (2 timmar). Ryggradsdjurens byggnad och viktigare former. Kortfattad översikt av de högre växternas yttre organ i samband med växtundersökning och växtbestämning efter flora; undervisning om växters insamling och preparering. Exkursioner med växtinsamling.

Krets 2 (2 timmar). De ryggradslösa djurens byggnad och viktigare former. Några av växtrikets viktigaste familjer; fortsatt växtundersökning och växtbestämning. Exkursioner med växtinsamling.

Krets 3 (1,5 timme). Människokroppens byggnad och förrättningar; i anslutning härtill hälsolära, även innefattande mikroorganismerna, de rusgivande ämnena, särskilt de alkoholhaltiga dryckerna, samt tobaken och kaffet, deras natur och verkningar. Växternas livsföreteelser och det viktigaste om deras inre byggnad.

Krets 5 (3 timmar, varav 1 timme laborationer) = ring III⁴.

Krets 6 (2 timmar, varav 1 timme laborationer under höstterminen) = ring IV⁴.

Anm. Vid undervisningen i biologi böra, särskilt i samband med exkursioner, naturskyddssträvandena beaktas.

Fysik.

A. Realskolan.

1. Mål.

Undervisningen i fysik i realskolan har till uppgift att, på grundval av vad som tidigare inhämtats, bibringa lärjungarna en på egen åskådning grundad, väsentligen genom induktivt förfarande vunnen kunskap om de viktigaste fysiska företeelserna och lagarna och därmed sammanhörande praktiska tillämpningar.

2. Kursfördelning.

a. Femårig realskola.

Klass 3 (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka under halva läsåret). De viktigaste fysiska egenskaperna hos kroppar i olika aggregationsformer. Det allmännaste om värmets. De enklaste magnetiska fenomenen.

Klass 4 (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka under halva läsåret). De enklaste elektriska fenomenen. De enklaste ljud- och ljusfenomenen.

Klass 5 (2 timmar, varav 1 timme laborationer under höstterminen). Några av mekanikens grundbegrepp jämte praktiska tillämpningar. Någon utvidgning av kursen i värmelära, särskilt med avseende på begreppet värmemängd och dess samband med arbete, samt några grunddrag av meteorologien. Det allmännaste om solsystemet och himlakropparna i övrigt.

b. Fyraårig realskola.

Klass 2 (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka under halva läsåret) = klass 3⁵.

Klass 3 (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka under halva läsåret) = klass 4⁵.

Klass 4 (2 timmar, varav 1 timme laborationer under höstterminen) = klass 5⁵.

B. Gymnasiet.

a. Fyraårigt latinyngnasium.

1. Mål.

Undervisningen i fysik å latinyngnasiet har till uppgift att, på grundval av det i realskolan inhämtade, göra lärjungarna närmare bekanta med viktigare företeelser, erfarenhetslagar och teorier inom fysikens mera betydelsefulla områden, jämte praktiska tillämpningar av allmännare betydelse, och på samma gång bibringa dem någon förtrogenhet med experimentell undersökningsmetod.

2. Kursfördelning.

Ring II (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka) = klass 5⁵.

Ring III (3 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka). Magnetism. Elektricitetslära. Vågrörelselära jämte några viktigare akustiska tillämpningar.

Ring IV (3 timmar, varav 1 timme laborationer under höstterminen). Strålningar av olika slag. Optik. Repetition av de två högsta ringarnas kurser.

b. Fyraårigt realgymnasium.

1. Mål.

Undervisningen i fysik å realgymnasiet har till uppgift att, på grundval av det i realskolan inhämtade, bibringa lärjungarna sammanhängande kännedom om de viktigaste företeelserna, erfarenhetslagarna och teorierna inom fysikens olika områden, jämte praktiska tillämpningar av allmänna betydelse, och på samma gång göra dem förtrogna med experimentell undersökningsmetod.

2. Kursfördelning.

Ring I (2 timmar). Valda delar av statiken. Värmeläran påbörjad. Det allmännaste om solsystemet och himlakropparna i övrigt.

Ring II (3 timmar, varav 1 timme laborationer). Värmeläran avslutad; grunddragen av meteorologien. Magnetism. Elektricitetslära (påbörjad kurs).

Ring III (4 timmar, varav 1 timme laborationer). Elektricitetslära (avslutad kurs). Vågrörelselära jämte några viktigare akustiska tillämpningar. Optik (större delen). Sju skriftliga arbeten.

Ring IV (3,5 timmar, varav 1 timme laborationer under höstterminen). Optik (avslutad kurs). Strålningar av olika slag. Mekanik. Repetition. Fem skriftliga arbeten.

c. Treårigt latینگymnasium.

1. Mål.

Lika med det fyraåriga latینگymnasiet.

2. Kursfördelning.

Ring II (3 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka) = ring L III^a.

Ring III (3 timmar, varav 1 timme laborationer under höstterminen) = ring L IV^a.

d. Treårigt realgymnasium.

1. Mål.

Lika med det fyraåriga realgymnasiet.

2. Kursfördelning.

Ring I (2 timmar). Valda delar av statiken. Värmelära jämte komplettering av meteorologien.

Ring II (5 timmar, varav 1 timme laborationer). Magnetism. Elektricitetslära. Vågrörelselära jämte några viktigare akustiska tillämpningar. Optik (påbörjad kurs). Sju skriftliga arbeten.

Ring III (4 timmar, varav 1 timme laborationer under höstterminen). Optik (avslutad kurs). Strålningar av olika slag. Mekanik. Repetition. Fem skriftliga arbeten.

C. Lyceet.

a. Latinlyceum.

1. Mål.

Undervisningen i fysik å latinlyceet har till uppgift att, på grundval av vad som tidigare inhämtats, göra lärjungarna närmare bekanta med viktigare företeelser, erfarenhetslagar och teorier inom fysikens mera betydelsefulla områden, jämte praktiska tillämpningar av allmännare betydelse, och på samma gång bibringa dem någon förtrogenhet med experimentell undersökningsmetod.

2. Kursfördelning.

Krets 1 (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka under halva läsåret) = klass 3⁵.

Krets 2 (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka under halva läsåret) = klass 4⁵.

Krets 3 (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka) = klass 5⁵.

Krets 5 (3 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka) = ring I III⁴.

Krets 6 (3 timmar, varav 1 timme laborationer under höstterminen) = ring I IV⁴.

b. Reallyceum.

1. Mål.

Undervisningen i fysik å reallyceet har till uppgift att, på grundval av vad som tidigare inhämtats, bibringa lärjungarna sammanhängande kännedom om de viktigaste företeelserna, erfarenhetslagarna och teorierna inom fysikens olika områden, jämte praktiska tillämpningar av allmännare betydelse, och på samma gång göra dem förtrogna med experimentell undersökningsmetod.

2. Kursfördelning.

Krets 1 (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka under halva läsåret) = klass 3⁵.

Krets 2 (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka under halva läsåret) = klass 4⁵.

Krets 3 (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka under halva läsåret). Valda delar av statiken. Värmelära jämte grunddragen av meteorologien.

Krets 4 (2 timmar). Det allmännaste om solsystemet och himlakropparna i övrigt. Magnetism. Elektricitetslära (påbörjad kurs).

Krets 5 (4 timmar, varav 1 timme laborationer). Elektricitetslära (avslutad kurs). Vågrörelselära jämte några viktigare akustiska tillämpningar. Optik (påbörjad kurs). Sju skriftliga arbeten.

Krets 6 (4 timmar). Optik (avslutad kurs). Strålningar av olika slag. Mekanik. Repetition. Fem skriftliga arbeten.

Anm. Till den för lärjungelaborationer anslagna tiden må, i den mån så anses erforderligt, kunna förläggas av lärare och lärjungar gemensamt utförda försök.

Kemi.

A. Realskolan.

1. Mål.

Undervisningen i kemi i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarna en på egen åskådning grundad, väsentligen genom induktivt förfarande vunnen kunskap om de viktigaste kemiska företeelserna och med dem sammanhörande praktiska tillämpningar.

2. Kursfördelning.

a. Femårig realskola.

Klass 4 (3 timmar, varav 1 timme laborationer). Den oorganiska kemiens viktigaste företeelser. De viktigaste mineralen och bergarterna.

Klass 5 (1,5 timme, varav 1 timme laborationer varannan vecka). Några av den organiska kemiens viktigaste ämnesgrupper. Några viktigare områden av tillämpad kemi.

b. Fyraårig realskola.

Klass 3 (3 timmar, varav 1 timme laborationer) = klass 4⁵.

Klass 4 (1,5 timme, varav 1 timme laborationer varannan vecka) = klass 5⁵.

B. Gymnasiet.

1. Mål.

Undervisningen i kemi å gymnasiet har till uppgift att, på grundval av det i realskolan inhämtade, bibringa lärjungarna en sammanhängande och systematisk kännedom om de viktigare kemiska ämnena och deras omsättningar, om lagarna och teorierna härför samt om kemiens praktiska betydelse.

2. Kursfördelning.

a. Fyraårigt gymnasium.

Latingymnasiet.

Ring III (2 timmar). Metalloiderna. Kemiska lagar och teorier, i den mån behovet av en närmare kännedom om dem gör sig gällande vid undervisningen. Praktiska tillämpningar.

Ring IV, (3 timmar, varav 1 timme laborationer). Metallerna. Lagar och teorier som i föregående ring. Mineral i samband med kursen i övrigt. Praktiska tillämpningar.

Anm. Kursen inhämtas under samläsning med ring R I³ respektive R II³, då så med hänsyn till lärjungarnas antal är möjligt och skolöverstyrelsen ej annorlunda bestämmer.

Realgymnasiet.

Ring I (2 timmar). Några av den organiska kemiens viktigaste ämnesgrupper. Metalloiderna (påbörjad kurs). Kemiska lagar och teorier, i den mån behovet av en närmare kännedom om dem gör sig gällande vid undervisningen. Praktiska tillämpningar.

Ring II (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka). Metalloiderna (avslutad kurs). Metallerna (påbörjad kurs). Lagar och teorier som i föregående ring. Mineral i samband med kursen i övrigt. Praktiska tillämpningar.

Ring III (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka). Metallerna (avslutad kurs). Lagar och teorier i utvidgad och fördjupad form. Mineral som i föregående ring. Praktiska tillämpningar.

Ring IV, (3 timmar, varav 1 timme laborationer under höstterminen). Organisk kemi. Radioaktivitet. Atomlära. Återblick på den genomgångna kursen i oorganisk kemi jämte lagar och teorier.

b. Treårigt gymnasium.

Latingymnasiet.

Ring II (2 timmar) = L III⁴.

Ring III (3 timmar, varav 1 timme laborationer) = L IV⁴.

Anm. Kursen inhämtas under samläsning med ring R I³ respektive R II³, då så med hänsyn till lärjungarnas antal är möjligt.

Realgymnasiet.

Ring I (2 timmar). Metalloiderna. Kemiska lagar och teorier, i den mån behovet av en närmare kännedom om dem gör sig gällande vid undervisningen. Praktiska tillämpningar.

Ring II (3 timmar, varav 1 timme laborationer). Metallerna. Lagar och teorier i utvidgad och fördjupad form. Mineral i samband med kursen i övrigt. Praktiska tillämpningar.

Ring III (3 timmar, varav 1 timme laborationer under höstterminen) = ring R IV⁴.

C. Lyceet.

1. Mål.

Lika med gymnasiet.

2. Kursfördelning.

a. *Latinlyceum.*

Krets 3 (3 timmar, varav 1 timme laborationer). Den oorganiska kemiens viktigaste företeelser. De viktigaste mineralen och bergarterna. Några av den organiska kemiens viktigaste ämnesgrupper. Några viktigare kapitel av tillämpad kemi.

Krets 5 (2 timmar) = ring L III⁴.

Krets 6 (3 timmar, varav 1 timme laborationer) = ring L IV⁴.

b. *Reallyceum.*

Krets 3 (3 timmar, varav 1 timme laborationer). Metalloiderna (påbörjad kurs). Kemiska lagar och teorier, i den mån behovet av en närmare kännedom om dem gör sig gällande vid undervisningen. Praktiska tillämpningar.

Krets 4 (2 timmar, varav 1 timme laborationer varannan vecka). Metalloiderna (avslutad kurs). Metallerna (påbörjad kurs). Lagar och teorier som i föregående krets. Mineral och bergarter i samband med kursen i övrigt. Praktiska tillämpningar.

Krets 5 (3 timmar, varav 1 timme laborationer var eller varannan vecka). Metallerna (avslutad kurs). Lagar och teorier i utvidgad och fördjupad form. Mineral och bergarter som i föregående krets. Praktiska tillämpningar.

Krets 6 (3 timmar, varav 1 timme laborationer under höstterminen) = ring R IV⁴.

Välskrivning.

Realskolan.

1. Mål.

Undervisningen i välskrivning har till uppgift att, på grundval av tidigare förvärvad färdighet i ämnet, vidare utveckla lärjungarnas handstil.

2. Kursfördelning.

Femårig realskola.

Klass 1 (1 timme). Skrivning av större och mindre stil.

Klass 2 (1 timme). Fortsatt skrivning av större och mindre stil samt rubrikstil.

Teckning.

1. Mål.

Undervisningen i teckning har till uppgift att, på grundval av folkskolans undervisning i ämnet, bibringa lärjungarna fördjupade kunskaper och ökade färdigheter i frihandsteckning, målning och geometrisk ritning, ävensom att utveckla deras form-, färg- och skönhetssinne samt väcka deras intresse och förståelse för konst och konsthantverk.

2. Kursfördelning.

A. Realskolan.

a. Femårig realskola.

Klass 1 (2 timmar). *Frihandsteckning*: enkel formframställning; färg- och valörstudier; enkel textning.

Klass 2 (2 timmar). *Frihandsteckning*: formframställning; färg- och valörstudier; textning.

Klass 3 (2 timmar). *Frihandsteckning*: formstudier: perspektivlära, enkel komposition och mönsterteckning; färg- och valörstudier: färgiakttagelser med avseende på belysningsföreteelser. *Linearritning*: plana geometriska konstruktioner i anslutning till undervisningen i geometri; projektionsritning i två plan.

Klass 4 (gossar 2 timmar, flickor 1 timme). *Frihandsteckning*: formstudier: perspektivlära, snabbskissering i perspektiv; kompositionsövningar; färg- och valörstudier: fortsatta färgiakttagelser med avseende på belysningsföreteelser. *Linearritning*: projektionsritning i två eller tre plan; enkel krokiteckning jämte utförande av några arbetsritningar.

Klass 5 (2 timmar). *Frihandsteckning*: form- och färgstudier: perspektivteckning och målning; stilhistorisk teckning. *Linearritning*: projektionsritning: linjers och ytors verkliga storlek, geometriska kroppars ytutbredningar; krokiteckning jämte utförande av arbetsritningar.

b. Fyraårig realskola.

Klass 1 (2 timmar) = klass 2⁵.

Klass 2 (2 timmar) = klass 3⁵.

Klass 3 (gossar 2 timmar, flickor 1 timme) = klass 4⁵.

Klass 4 (2 timmar) = klass 5⁵.

B. Gymnasiet.

a. Fyraårigt latin-gymnasium.

Ring I (2 timmar). *Frihandsteckning*: form- och färgstudier: perspektivteckning och målning; stilhistorisk teckning. *Linearritning*: projektionsritning: linjers och ytors verkliga storlek, geometriska kroppars ytutbredningar; krokiteckning.

Ring II (2 timmar). *Frihandsteckning*: form- och färgstudier: teckning och målning med skilda material och olika utföranden; textning; stilhistorisk teckning. *Linearritning*: projekteringsritning: exempel på geometriska kroppars skärningar; grunderna till konstruktionsperspektivets indirekta metod.

Ring III (1 timme). *Frihandsteckning*: form- och färgstudier; snabbskissering i olika material, figurskissering; stilhistorisk teckning.

Ring IV (1 timme). *Frihandsteckning*: kompositioner och dekorativ målning i skilda stilar och utföranden; stilhistorisk teckning.

b. Fyraårigt realgymnasium.

Ring I (2 timmar) = ring L I⁴.

Ring II (2 timmar). *Frihandsteckning*: form- och färgstudier: teckning av föremål med olika material och utförande; textning; stilhistorisk teckning. *Linearritning*: projekteringsritning: geometriska kroppars skärningar; konstruktionsperspektivets indirekta metod.

Ring III (1 timme). *Frihandsteckning*: form- och färgstudier: snabbskissering i olika material, figurskissering; stilhistorisk teckning. *Linearritning*: projekteringsritning: geometriska kroppars skärningar jämte skugglärans grunder.

Ring IV (1 timme). *Frihandsteckning*: kompositioner och dekorativ målning i skilda stilar; stilhistorisk teckning. *Linearritning*: projekteringsritning: repetitionsuppgifter; grunderna för konstruktionsperspektivets direkta metod.

c. Treårigt latin-gymnasium.

Ring I (2 timmar) = ring L II⁴.

Ring II (1 timme) = ring L III⁴.

Ring III (1 timme) = ring L IV⁴.

d. Treårigt realgymnasium.

Ring I (2 timmar) = ring R II⁴.

Ring II (1 timme) = ring R III⁴.

Ring III (1 timme) = ring R IV⁴.

C. Lyceet.

a. Latinlyceum.

Krets 1 (2 timmar). *Frihandsteckning*: formstudier; dekorativ och illustrativ fantasiteckning; färg- och valörstudier; textning. *Linearritning*: plana geometriska konstruktioner i anslutning till undervisningen i geometri.

Krets 2 (2 timmar). *Frihandsteckning*: formstudier: perspektivlära; enkel komposition och mönsterteckning; färg- och valörstudier: färgiakttagelser med avseende på belysningsföreteelser. *Linearritning*: projekteringsritning i två eller tre plan; enkel krokiteckning jämte utförande av någon arbetsritning.

Krets 3 (2 timmar). *Frihandsteckning*: formstudier: perspektivlära, snabb-skissering i perspektiv; färg- och valörstudier: fortsatta färgiakttagelser med avseende på belysningsföreteelser; stilhistorisk teckning. *Linearritning*: projekteringsritning: linjers och ytors verkliga storlek, geometriska kroppars ytutbredningar; krokiteckning jämte utförande av någon arbetsritning.

Krets 4 (2 timmar) = ring L II⁴.

Krets 5 (1 timme) = ring L III⁴.

Krets 6 (1 timme) = ring L IV⁴.

b. *Reallyceum.*

Krets 1—3 (2 timmar i varje krets) = krets L 1—L 3.

Krets 4 (2 timmar) = ring R II⁴.

Krets 5 (1 timme) = ring R III⁴.

Krets 6 (1 timme) = ring R IV⁴.

Anm. I avdelning av näst högsta realskoleklassen, i vilken finnas kvinnliga lärjungar, tillses, att dessa, som endast under 1 veckotimme deltaga i teckningsundervisningen, få tillfälle att inhämta det väsentligaste av klassens kurs.

Musik.

1. Mål.

Undervisningen i musik har till uppgift att, på grundval av folkskolans undervisning i ämnet, bibringa samtliga lärjungar en elementär musikteoretisk allmänbildning, att odla deras sinne för musik och att tillvarataga och utveckla deras förmåga att rätt behandla rösten, att hos lärjungar med därför erforderliga förutsättningar utbilda gehör och sångteknik och med dem inöva ett antal värdefulla sånger samt att bibringa dem, som så önska, någon färdighet i instrumentalmusik.

2. Kursfördelning.

A. Realskolan.

a. *Femårig realskola.*

Klass 1 (2 timmar). Inledande repetition, omfattande det huvudsakliga av folkskolans kurs. Tonbildningsövningar på talteknisk grund. *C*-dur och *a*-moll, *G*-dur och *e*-moll, *F*-dur och *d*-moll. Intervalllära. Dur- och molltreklang. Tonträffningsövningar och rytmiska övningar i förening med takttering samt gehoörsövningar. Tempobeteckningar och dynamiska tecken. Tillämpningsövningar. Unison sång. Koralsång. Förberedande övningar i stämsång. Kanons.

Klass 2 och 3 (2 timmar i varje klass), *klass 4* (flickor 1 timme). Fortsatta tonbildningsövningar. Tonarter intill tre förtecken eller därutöver. Rytmsiska övningar. Takterings- och gehörsövningar. Unison sång. Koralsång. Preparation för körsång. Körsång.

Klass 5 (1 timme). Röstorganets funktioner och vård. Intervalläran fullständigare. Huvudgrunderna av ackordläran. Rytmsiska övningar samt musikdiktat. Någon inblick i de musikaliska formerna. Kortfattad framställning av musikens historia jämte belysande föredrag av berömda tonverk.

b. *Fyraårig realskola.*

Klass 1 (2 timmar). Inledande repetition, omfattande det huvudsakliga av folkskolans kurs. Tonbildningsövningar på talteknisk grund. Dur- och mollskalor intill tre förtecken. Intervallära. Dur- och molltreklang. Tonträffningsövningar och rytmsiska övningar i förening med taktering samt gehörsövningar. Tempobeteckningar och dynamiska tecken. Tillämpningsövningar. Unison sång. Koralsång. Förberedande övningar i stämsång. Kanons.

Klass 2 (2 timmar) och *klass 3* (flickor 1 timme) = klasserna 2⁵—4⁵ respektive.

Klass 4 (1 timme) = klass 5⁵.

B. *Gymnasiet.*

a. *Fyraårigt gymnasium.*

Ring I (1 timme) = klass 5⁵.

Ring II—IV (2 timmar i varje ring). Fortsatta anvisningar i tonbildning och talteknik. Huvudgrunderna av ackordläran. Fortsatta övningar med hänsyn till tonträffning, även med alteration och modulation, rytm och taktering samt gehörsutbildning. Unison sång. Koralsång. Stämövningar. Körsång.

b. *Treårigt gymnasium.*

Ring I—III (2 timmar i varje ring) = ring II⁴—IV⁴.

C. *Lyceet.*

Krets 1 (2 timmar) = klass 1⁴.

Krets 2 (2 timmar) = klass 2⁴.

Krets 3 (1 timme) = klass 4⁴.

Krets 5 och 6 (2 timmar i varje krets) = ring II⁴—IV⁴.

Instrumentalmusik: Individuell elementär undervisning, företrädesvis i violin- (eventuellt violoncell-), piano-, harmonium- och orgelspelning; samspelning av olika instrument.

Anm. Lärjungarna fördelas i undervisningsavdelningar med tillämpning, så långt omständigheterna medgiva och påkalla, av i huvudsak följande grunder.

I realskolans *klass 1* och lyceets *krets 1* sammanfaller undervisningsavdelning med klassavdelning. Varje sådan avdelning undervisas under 2 veckotimmar. I denna undervisning deltaga alla lärjungar. I *klasserna 5⁵ och 4⁴, ring I⁴ och krets 3* sammanfaller jämväl undervisningsavdelning med klassavdelning, för så vitt icke lärjungarnas antal är så ringa, att en sammanslagning av klassavdelningar kan ske. Varje sådan avdelning undervisas under 1 veckotimme. I denna undervisning deltaga alla lärjungar. Lärjunge, som lämpligen kan deltaga i den för övriga avdelningar gemensamma körsången, kan av musikläraren hänvisas dit och erhålla befrielse från undervisningen i egen avdelning.

Övriga årsklasser bilda tillsammans en köravdelning. I denna undervisning deltaga de lärjungar, som äga förutsättningar att tillgodogöra sig sångundervisningen och icke befinna sig i målbrottet. Avdelningen åtnjuter 1 timme i veckan gemensam undervisning i körsång. Dessutom uppdelas avdelningen i mindre avdelningar för stämövning och teoretisk undervisning. Sådana avdelningar böra i regel förekomma vid högre allmänna läroverk för gossar eller för gossar och flickor till ett antal av minst fyra: sopran, alt, tenor och bas; vid högre allmänna läroverk för flickor och vid realskola med större lärjungeantal minst tre: 1:sta och 2:dra sopran samt alt; vid annan realskola till ett antal av två: sopran och alt. Varje avdelning undervisas 1 veckotimme. Varje lärjunge erhåller sålunda sammanlagt 2 timmars undervisning i veckan — med undantag för klass 4⁵ respektive 3⁴.

Gymnastik med lek och idrott.

1. Mål.

Undervisningen i gymnastik med lek och idrott har till uppgift att genom övningar, lämpade efter lärjungarnas ålder och kön, främja god hållning och allsidig utveckling av deras kroppsliga anlag, att genom härdning öka deras motståndskraft samt att, med tillvaratagande av övningarnas uppfostrande värde, frammana goda karaktersegenskaper.

2. Kursfördelning.

A. Femårig realskola.

a. Manliga lärjungar.

Klass 1—3 (4 timmar i varje klass). Gymnastik: gymnastikövningar. Lek: spring-, boll-, kamp- och sånglekar. Idrott: löpning, höjd- och längdhopp, bollövningar, simövningar, skridsko- och skidlöpning.

Klass 4 (4 timmar). Gymnastik, lek och idrott som i föregående klasser; dessutom undervisning i första hjälpen vid olycksfall.

Klass 5 (3 timmar). Gymnastik, lek och idrott som i föregående klasser; dessutom livräddningsövningar i samband med simundervisningen.

b. *Kvinnliga lärjungar.*

Klass 1 och 2 (4 timmar i vardera klassen). Gymnastik: gymnastikövningar. Lek: spring-, boll-, kamp- och sånglekar. Idrott: löpning, höjd- och längdhopp, bollövningar, simövningar, skridsko- och skidlöpning.

Klass 3 (4 timmar). Gymnastik, lek och idrott som i föregående klasser; dessutom enkla folkdanser.

Klass 4 (3 timmar). Gymnastik, lek och idrott som i föregående klasser; dessutom folkvise- och folkdanser; undervisning i första hjälpen vid olycksfall.

Klass 5 (3 timmar). Gymnastik, lek och idrott som i föregående klasser; dessutom livräddningsövningar i samband med simundervisningen.

B. *Fyraårig realskola.*a. *Manliga lärjungar.*

Klass 1 och 2 (4 timmar i vardera klassen) = klass 1⁵—3⁵.

Klass 3 (4 timmar) = klass 4⁵.

Klass 4 (3 timmar) = klass 5⁵.

b. *Kvinnliga lärjungar.*

Klass 1 (4 timmar) = klass 1⁵ och 2⁵.

Klass 2 (4 timmar) = klass 3⁵.

Klass 3 (3 timmar) = klass 4⁵.

Klass 4 (3 timmar) = klass 5⁵.

C. *Fyraårigt gymnasium.*a. *Manliga lärjungar.*

Ring I—III (4 timmar i varje ring) och *ring IV* (3 timmar). Gymnastik: gymnastikövningar. Lek och idrott: idrottsliga lekar, fri idrott, simning och livräddning, skridsko- och skidlöpning, rodd, fäktning; utbildning av biträdande lek- och idrottsledare.

b. *Kvinnliga lärjungar.*

Ring I—III (4 timmar i varje ring) och *ring IV* (3 timmar). Gymnastik: gymnastikövningar. Lek och idrott: idrottsliga lekar, folkvise- och folkdanser, fri idrott, simning och livräddning, skridsko- och skidlöpning; utbildning av biträdande lek- och idrottsledare.

D. *Treårigt gymnasium.**Manliga och kvinnliga lärjungar.*

Ring I och II (4 timmar i vardera ringen) och *ring III* (3 timmar) = ring II⁴—IV⁴.

E. Lyceum.

Krets 1—5 (4 timmar i varje krets) och *krets 6* (3 timmar).

I tillämpliga delar gälla kursplanerna för fyraårig realskola och treårigt gymnasium.

Anm. 1. Lek och idrott bedrivs dessutom under *friluftsdagarna*.

Anm. 2. Anvisningar rörande *den personliga hygien*en samt upplysningar om den fysiska fostrans mål och medel lämnas vid lämpliga tillfällen.

Slöjd för gossar.

Realskolan.

1. Mål.

Undervisningen i slöjd för gossar har till uppgift att, på grundval av folkskolans undervisning i ämnet, bibringa lärjungarna förmåga att självständigt förfärdiga enklare föremål av olika material, ävensom att i samband därmed hos dem utbilda händighet, praktiskt omdöme och god smak samt väcka aktning och håg för kroppsligt arbete.

2. Kursfördelning.

a. Femårig realskola.

Klass 1 (2 timmar). *Träslöjd*: enklare föremål utan sammansättningar eller med lättare sådana, såsom spikning, skruvning, lättare tappning, vanlig sinkning och gradning. Ytbehandling medelst betsning och boning.

Klass 2 (2 timmar). *Träslöjd*: enklare föremål med sammansättningar av olika slag, såsom tappning och sinkning; fria formarbeten. Ytbehandling såsom i föregående klass; dessutom lasering med oljefärg. — *Metallslöjd*: enklare beslag till i träslöjden förfärdigade föremål.

Klass 3 (2 timmar). *Träslöjd*: föremål med förut inlärd eller nya sammansättningsövningar; fria formarbeten. Ytbehandling som i föregående klasser; dessutom målning med oljefärg. — *Metallslöjd*: förfärdigande av enklare föremål medelst klippning av plåt, mejsling, filning, borring, lättare smide, nitning, anlöpning.

Klass 4 (3 timmar). *Träslöjd*: fortsättning av förut inövade arbetsmoment vid tillverkning av föremål för hemmets eller skolans behov; kollektivarbeten för klassen eller skolan. Ytbehandling som i föregående klasser. Reparation av egna eller skolans verktyg. — *Metallslöjd*: förfärdigande av föremål med användande av förut inlärd övningar eller nya, såsom falsning och bockning av plåt, drivning, lödning, eventuellt svarvning och något svårare smide. — *Fysikslöjd*: tillverkning av apparater för fysikaliska och kemiska laborationer samt av enklare maskiner. — *Bokbinderi*: förberedelse genom en kurs i papp-

slöjd, varvid förfärdigas några enklare föremål; grundläggande övningar i bokbinderi, såsom fastsättning av lösa planscher, uppklistring av kartor, häftning; inbindning av någon bok i klotband.

b. *Fyraårig realskola.*

Klass 1 (2 timmar) = klass 2⁵.

Klass 2 (2 timmar) = klass 3⁵.

Klass 3 (3 timmar) = klass 4⁵.

Anm. 1. Kännedom om materialerna samt om verktygens riktiga användning och vård bibringas lärjungarna i samtliga klasser.

Anm. 2. Dekoration av härför lämpade arbeten ingår som ett led i slöjdundervisningen i samtliga klasser.

Anm. 3. Där förutsättningar i fråga om lokaler och lärare förefinnas, skall tillfälle beredas de lärjungar i klasserna 3⁵ och 4⁵, respektive 2⁴ och 3⁴, som så önska, att utbyta träslöjd mot metallslöjd. Detsamma gäller i klasserna 4⁵ och 3⁴ beträffande bokbinderi.

Anm. 4. De lärjungar i realskolans högsta klass och i gymnasiet, som så önska, må, om förhållandena det medgiva, kunna hänvisas att deltaga i den obligatoriska slöjdundervisningen.

Slöjd för flickor.

Realskolan.

1. MÅL.

Undervisningen i slöjd för flickor har till uppgift att, på grundval av folkskolans undervisning i ämnet, bibringa lärjungarna förmåga att förfärdiga och underhålla föremål, som höra till den enkla klädedräkten eller i övrigt äga betydelse för hemmet, ävensom att i samband därmed utveckla smaken samt väcka aktning och håg för praktiskt arbete.

2. Kursfördelning.

a. *Femårig realskola.*

Klass 1 (2 timmar). Sömnad: övningar i slätsöm för hand och enklare prydnadssöm.

Klass 2 (2 timmar). Stickning: rätt och avigt, med fem stickor. Strumpstopning. Maskinsömnad på kulört bomullstyg. Tilläggarbete: någon enkel prydnadssöm, knyppling eller mönsterstickning.

Klass 3 (2 timmar). Maskinsömnad: måttagning, tillklippning och sömnad av skolköksutstyrsel eller underkläder. Lappning och lagning. Tilläggarbete: en bomullsklänning eller någon enkel prydnadssöm.

b. Fyraårig realskola.

Klass 1 (2 timmar). Någon repetition av slätsöm för hand. Knapphålsöm. Strumpstoppning. Lappning och lagning. Maskinsöm på kulört bomullstyg. Tilläggsarbete: någon enkel prydnadssöm, knyppling eller mönsterstickning.

Klass 2 (2 timmar). Maskinsöm, måttagning, tillklippning och sömnad av skolköksutstyrsel eller underkläder. Tilläggsarbete: en bomullsklänning eller någon enkel prydnadssöm.

Anm. 1. Material- och kostnadsberäkning bör förekomma i samtliga klasser.

Anm. 2. De lärjungar i realskolans två högsta klasser och i gymnasiet, som så önska, må, om förhållandena det medgiva, kunna hänvisas att delta i den obligatoriska slöjdundervisningen.

Hushållsgöromål.

Realskolan.

1. Mål.

Undervisningen i hushållsgöromål har till uppgift att bibringa lärjungarna grundläggande kunskaper och någon färdighet i de inom ett hem vanligen förekommande hushållsgöromålen, att därvid, genom uppövande av deras ordningssinne, händighet, raskhet och rådighet i arbetet, utveckla deras praktiska begåvning samt väcka aktning och håg för husligt arbete.

2. Kurs.

Klass 4^o och 3⁴ (4 timmar). *Matlagning m. m.*: tillagning av enklare maträtter; konservering och bakning; dukning och uppässning m. m.; rengöringsarbeten. *Närings- och födoämneslära*: ämnesomsättningen, våra näringsämnen och de viktigaste födoämnena, deras sammansättning och näringsvärde samt kännetecknen på god och dålig vara. *Njutningsmedlen*: betydelsen av en sund kost för motarbetande av kaffe- och alkoholmissbruk. *Hemvård*: köksinventarierna och deras vård; bränsle och bränslebesparing; de dagliga sysslorna i köket. *Hushållsekonomi*: beräkning av måltidskostnaden och andra enkla beräkningar; de viktigaste utgiftsposterna i ett hem.

Klass 1 (3 timmar). Någon repetition av läsningen för hand. Kväppåll-
som Strumpstoppning. Lappning och lagning. Maskinsömmande på kulört
domullstyg. Tilläggsarbete: någon enkel prydnadsöm, knypning eller mön-
sterstickning.

Klass 2 (3 timmar). Maskinsömmande, mätning, tilläggning och sömmande
av skalkökantstyrel eller underkläder. Tilläggsarbete: en domullsklädnad
eller någon enkel prydnadsöm.

Klass 3 (3 timmar). De lärjungar i resalskolans två högsta klasser och i kvinnoskolan
så gamla m. m. om förhållandena för medelva. Kunna hänvisas till de olika i den
öppnatoriska utbildningsväsendet.

Hushållsgrönomål

Resalskolan

Stockholm 1933. Kgl. Boktr. P. A. Norstedt & Söner 330908

Undervisningen i hushållsgrönomål har till uppgift att bibehålla lärjungarnas
grundläggande kunskaper och någon förtydligande inom ett hem vardagen
förkommande hushållsgrönomål, att därvid genom upövande av deras ord-
ningsinne, händighet, maskin och handarbete, utveckla deras prak-
tiska begäring samt väcka aktning och hög för hushållsarbete.

Klass 1 (3 timmar). Mätning av enkla mål-
åttar; konserver och bakning; dukning och rengöring m. m.; rengöring
arbeten. Vårrens och födovårrens; ämnessammansättning; våra näringsämnen
och de viktigaste födovårrens; deras sammansättning och näringsvärde samt
kännetecken på god och dålig vana. Näringsmedlen; betydelsen av en sund
kost för motståndskraft av kaffe- och alkoholinnehåll. Utsmyckning; köksinve-
ntarerna och deras vård; bränsle och bränslebesparning; de dagliga ryktens i
köket. Hushållsformen; betydelsen av måltidskostnader och andra enkla be-
räkningar; de viktigaste utgiftsposterna i ett hem.

Klass 2 (3 timmar). Strumpstoppning, lappning och lagning av
någon enkel prydnadsöm, knypning eller mönsterstickning.

Klass 3 (3 timmar). Maskinsömmande; mätning, tilläggning och sömmande
av skalkökantstyrel eller underkläder. Lappning och lagning av
någon enkel prydnadsöm.

6000142713



Göteborgs universitetsbibliotek

